

rozmanitejším vplyvom. I najväčšou snahou po objektívite, i najpresnejšie vypracovaným metodám klasifikačným ostáva konečný želaný cieľ iba ideálom, ktorý nemožno dosiahnuť úplne. Ale možno sa mu aspoň priblížiť. Snaží sa o to testovacia metóda. Svedomite vykonávaná zasväteným učiteľom iste docielí výsledky, ktoré sa stupňom objektivity nedajú porovnať s výsledkami bežnej praxe subjektívneho odhadovania, zafixovaného činiteľmi, ktorých nemožno nijako odstrániť. Permanentných i nahodilých rušivých momentov pri bežnej klasifikácii je toľko, že podlamujú vieru v jej platnosť medzi žiakmi, rodičmi, ba i medzi učiteľmi, ktorí musia cítiť, že na účet svedomia pripisujú sa im veci, ktoré nevyhnutne musia byť výsledkom složíek, objektívity vopred vylučujúcich. Stav iste nie na závidenie a pomoc prepotrebná.

Testovanie v základe usiluje sa priblížiť ideálu objektivity cestou exaktnou. Skúmanie hodnoty, ktorú treba klasifikovať, previesť na číselné abstraktá, na ktoré už nemôžu vplývať subjektívne dojmy, kde začína už mechanický výpočet a štatistický výsledok, ničím nerušený aspoň od chvíle, keď sa stanovily jeho základné prvky. A práve určenie týchto prvkov, tohto východiska pre ďalší, už exaktný postup, práve to je najchúlostivejšia časť celého problému. Preto Čečetkova knižočka venuje tejto otázke temer polovicu svojho rozsahu. Dobro bolo zdôrazniť, že tieto základné faktá nesmie si robiť učiteľ sám, že musí si ich dedukovať z dispozícií, aké mu dávajú žiaci, oni určujú priemery a východiská ďalšieho postupu, nie učiteľ. Na testovacích metodách je vari toto najcennejšie, lebo koreň zla pri bežných klasifikáciách tu sa skrýval. Už pri čítaní knihy zbadá učiteľ nejednu svoju chybu, a ak bude podľa Čečetkovho poučenia vykonávať testovaciu prax,

zjaví sa mu celá problematika vecí, osvetlená s rozličných stránok. Už v tom je veľká hodnota dielka, už preto hodno ho bolo vydať.

Autor prechádza potom na konkrétne pole výpočtov a zostavovania štatistík. Na naše pomery je tu veľa neznámych pojmov, ktoré by bolo vari treba obšírnejšie vysvetliť, ale kto sa o vec zaujíma, nebude mu ťažko prekonať ani túto prekážku a veci si dobre ujasniť. Pre dôkladnejšie ďalšie štúdium má pripojený i soznam literatúry.

Knižka je u nás novum, a veľmi potrebné, lebo o testovaní málo sa vie. Jestvovalo u nás doteraz len ako neujasnený pojem, a preto sa mu ani nedôverovalo, ba neodôvodnene brojilo sa často proti nemu. A ako každá nová vec musí si napred kliesniť cestu cez nepochopenie, získavať sympatie len postupne, tak je to i s klasifikačnou metódou testovania. Záleží na praktických pedagogochoch, aby ideí pomohli svojím porozumením a štúdiom. Požiadavky, ktoré sa pritom na nich kladú, majú význam veľmi mnohostranný. Prehľbi sa celá psychológia skúšania, otvoria sa nové obzory a pedagogická prax získa na odbornosti a solídnosti. — Napokon i *dobrá* kritika môže veci len osožiť.

Nakladateľstvu treba vyčítať, že dalo na koniec brošúry šesť strán inzerátov. Na obálke sa to ešte ako tak znesie, ale do vážnej publikácie taká vec nijako nepatrí.

jm.

Dr. Anton Weiss-Nägel: Psychologické základy výchovy. Knižnica „Našej školy“, sv. 17. Štátne nakladateľstvo, Bratislava 1934. Str. 207, viaz. 21 — Kčs.

Naša verejnosť dávno potrebovala knihu, ktorá by súborne, objektívne a programovite podávala psychologické základy výchovy. Nejde o novotu, ale o zaplnenie citeľnej medzery v našej pedagogickej litera-

túre. Na našich školách užívajú sa zväčša učebnice psychologie, ktoré svojmu cieľu úplne nevyhovujú. Atomizačne a mechanicky orientované, nedávajú našim vychovávateľom základ pre plodnú a prehĺbenú samostatnú prácu. Na druhej strane naša verejnosť soznamovala sa s novými výsledkami psychologického badania len zriedka a nesústavne. Kniha dr. Weiss-Nägla značne napravuje tieto nedostatky. Autor preberá v ôsmich kapitolách rozsiahlu látku z nových psychologických prác, spracováva ju systematicky, jasne a srozumiteľne i pre neodborníkov. V I. kapitole Psychologia a vychovávateľstvo zaoberá sa pomerom psychologie k výchove, jej úlohou pri poznávaní osobnosti a duševného života dieťaťa. V ďalších kapitolách prechádza potom na otázku schopnosti dieťaťa, na jeho osobnosť, na problém inteligencie, temperamentov a charakteru, všíma si dedičnosti a duševného vývinu a napokon v osobitnej kapitole hovorí o duševnej práci a únave.

Na 201 strane textu je toho nazaj veľa. Čo sa záslužného v novej psychológii urobilo a čo je pre vychovávateľa dôležité, shrnul autor ekonomicky do striktných, ale srozumiteľných viet. Pri složitosti dnešnej psychologie, i so stránky terminologickej bola to často skutočne ťažká práca. Čitateľ soznamuje sa s novými psychologickými smermi, s novými pojmi, s novými termínmi a s novými spôsobmi práce. Pripojený soznam literatúry dobre poslúži pre ďalšie odborné vzdelanie v modernej psychológii. Pravda, predpokladá sa znalosť cudzích jazykov a istá zapracovanosť.

V širokom toku preberanej látky dobre cítime autorovu programovitú snahu zdôrazniť, že vychovávateľ má v psychológii vychádzať od osobnosti dieťaťa a stále sa k nej vracáť. Svedčia o tom jeho poukazy na problémy individuálnej psycho-

logie, obsah a tendencia jeho kapitól o osobnosti, temperamente a charaktere. Oproti učebniciam psychologie, ktoré vychádzajú od počiatku, a len letmo dotýkajú sa myslenia, cítenia a vôle, Weiss-Näglova kniha podáva živý, skutočný obraz ľudského duševného života, dáva čitateľovi možnosť všestranne sa poučiť, poznať nové výsledky psychologického badania, a najmä dáva mu podklad aj pre samostatné pozorovanie a hĺbanie. Hoci by sa autorovi dalo vyčítať, že niektoré pojmy a úkazy mohol jasnejšie opísať a definovať, jednako musíme uznať, že mnohé z nich naozaj ťažko, ba niekedy nemožno stručne a populárne vyjadriť. Kniha môže našim vychovávateľom dobre poslúžiť a Štátne nakladateľstvo vykonalo jej vydaním záslužný čin. Ale Štátnemu nakladateľstvu treba vytknúť, že sa málo stará, aby sa kniha dostala i rodičom do rúk. Iste sa najdú medzi nimi mnohí, ktorí by knihe aspoň čiastočne dobre porozumeli. O jej užitočnosti pre rodičov netreba pochybovať. Tak je to i s pedagogickými prácami vôbec. Maly by preniknúť aj medzi rodičov a šíriť tam takéto potrebné znalosti, a tak získavať viac záujmu a porozumenia pre dieťa i pre školu.

č.

Dr. Cyril Stejskal: Dětská intelligence. Díl I. Povaha intelligence a metody jejího výzkumu. Knihovna středoškolských otázek, sv. I. Vydal Ústřední spolek československých profesorů v Praze, nákladem Profesorského nakladatelstva a kníhkupectva v Praze 1934. Strán 375, broš. 40.— Kčs.

Pokým od časov Binet-Simonových netušene rozmohlo sa testovanie inteligencie, vynašly sa nové a nové spôsoby zisťovania tejto ľudskej schopnosti, pokým s praktickej stránky urobili sme pokrok a mohli sme sa vykázat cennými, i pre praktický život použiteľnými výsledkami tejto